ORYCTES NASICORNIS, L.

AF

CLAES GRILL.

Förliden sommar vistades undertecknad i augusti månad vid Elfkarleby, beläget vid Dalelfvens nedre lopp, d. v. s. ungefär på gränsen mellan Gestrikland och Upland. En dag besöktes de qvarliggande sågspånshögarne vid den gamla s. k. kronsågen, för att i denna halft förmultnade massa se, om något vore att få i skalbaggsväg. Genast vid min ankomst fann jag en och annan *Oryctes nasicornis*, *L.* i god kamratskap promenera omkring i sällskap med *Uloma culinaris*, *L.* Förvånad öfver att finna dessa båda skalbaggar så långt mot norden, började jag nogare leta efter dem och fann då, att närmast under sågspånsytan de förekommo i tusental. Af *Uloma* fann jag både larver och puppor, men sökte förgäfves efter *Oryctes* i dess båda första utvecklingsstadier. Af imagon till *Oryctes* fann jag däremot en mängd olika former, af hvilka jag hopsamlade en serie från hanen med sitt långa horn till den hornlösa honan. I denna serie funnos exemplar, hvilka vid ett ytligt betraktande var mig omöjligt att säga, huruvida de voro hanar eller honor. Äfven sedan jag kommit hem och tagit fram »Thomsons Coleoptera», var det mig ej möjligt att skilja könen på en del exemplar, förr än jag fick öppna dem och undersöka deras genitalorgan.

Redan förut hade jag vid studiet af exotiska Coprini funnit att vid dessa en mängd öfvergångsformer finnes, och i ett år 1886 utgifvet häfte af MAY's arbete »Biologia Central-Americana» talar han vid vissa arter om en »mas major», en »mas minor» och en »mas effoeminatus», hvarefter han beskrifver artens femina. Svåra voro dessa förut att taga reda på, men ännu drygare blir

arbetet, då en sådan mängd former kan förekomma af en enda art. MAY sätter Lamellicornerna mycket högt bland Coleoptera och säger på ett ställe att: »this tribe has been considered by eminent entomologists to be the most highly organized of the entire order».

Vid ett närmare betraktande af min utplockade serie af *Oryctes nasicornis* fann jag nu så fullkomligt begränsade former, att jag skulle vilja föreslå, att beskrifningen öfver denna art finge följande lydelse (jämför: THOMSON, Coleoptera Scandinaviæ, Tom. V, pag. 27):

Oryctes nasicornis: Castaneus, oblongus, nitidus, clypeo antice sensim angustato: elytris subtiliter subseriatim punctatis. Long. 25—42 m.m.

Mas: pygidio obtuso rotundato simplici.

Mas major: fronte cornu valido, recurvo, antice planato armata; prothorace antice declivi, postice processu 3-tuberculato, tuberculis æqualibus;

Mas minor: cornu capitis brevi, conico; tuberculis thoracis vix distinguendis;

Mas effoeminatus: cornu capitis brevissimo; prothorace antice impressione transversim ovali, tuberculis nullis.

Femina: in loco cornu capitis carina parva transversa in medio calloso-dilatata; pygidio tuberculo subconico-prominente instructo; prothorace antice impressione transversim ovali.

Alla exemplaren i serien voro, såsom ofvan är sagdt, samlade på ett ställe på samma dag, så att några olika lefnadsvilkor eller andra lokala förhållanden ej kunna vara orsak till artens uppträdande i ofvanbeskrifna skilda former, utan måste dessas tillvaro förklaras på annat sätt.

RÉSUMÉS.

Oryctes nasicornis L.

L'auteur mentionne qu'il a rencontré à Elfkarleby, Upland septentrional, des masses de cet insecte dans des formes multiples. Il donne ensuite la diagnose de cette espèce et de toute les formes trouvées par lui.